

Salten regionråd |

Mulighetsstudier for Salten

Innhold

Agenda:

- Om BDO
- Om kommunereformen
- Mandat
- Status Delutredning A
 - BA-regioner i Salten
 - Næringsstruktur
 - Demografi
 - Økonomiske nøkkeltall

BDO er et verdens- og landsomspennende firma som tilbyr tjenester innenfor analyse, rådgivning, kontroll og revisjon til offentlig sektor

Over 100 år

Ca 1250 ansatte

Kontorer over hele Norge

BDO International

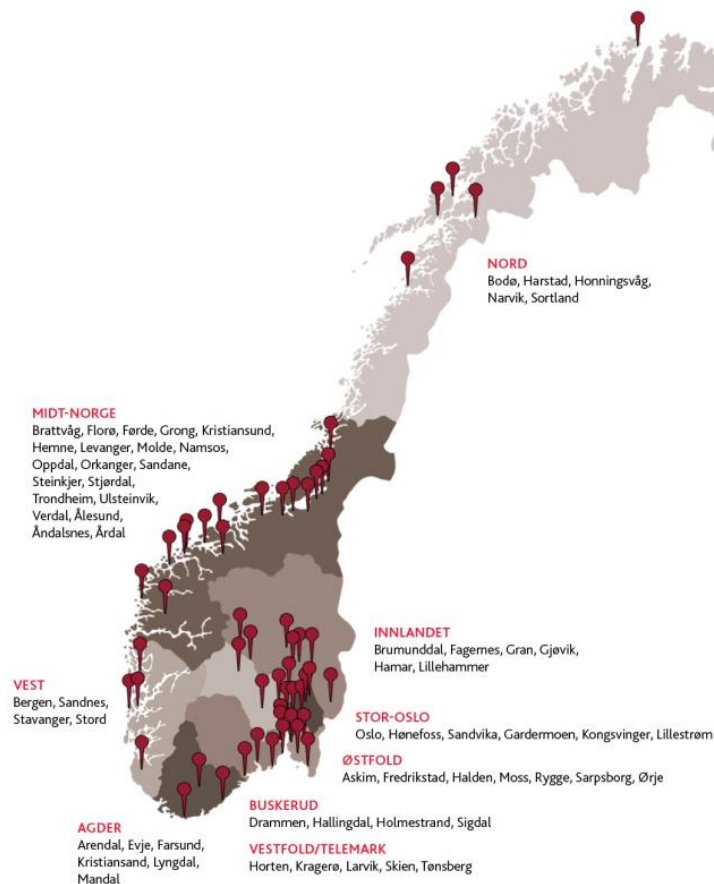
Hovedkontor i Brussel

Over 144 land

Over 56 000 ansatte

Europeisk nettverk

300 ansatte mot offentlig sektor i BDO Norden

Bakgrunn og mål for kommunereformen

Regjeringens politiske plattform slo fast at: regjeringen vil gjennomføre en kommunereform, hvor det sørges for at nødvendige vedtak blir fattet i perioden.

Kommuneøkonomiproposisjonen:

«Kommunereformen er en reform for styrket lokaldemokrati, bedret tjenestetilbud og mer rettsriktig og effektiv forvaltning.»

«Regjeringen ønsker sterke og robuste kommuner, som kan få flere oppgaver og mer ansvar. De fleste tjenester løses best nærmest innbyggerne, i lokalsamfunnene, sier statsråd Sanner.»

Kommuneøkonomiproposisjonen 2015 har beskrevet fire overordnede mål for reformen:

Gode og helhetlige tjenester for innbyggerne
Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
Styrket lokaldemokrati

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, er derfor positive til at alle landets kommuner høsten 2014 inviteres til å delta i prosesser med sikte på å vurdere og å avklare om det er aktuelt å slå seg sammen med nabokommuner

Unntak fra dette frivillighetsprinsippet vil likevel kunne være aktuelt i helt spesielle situasjoner der enkelt - kommuner ikke må kunne stanse endringer som er hensiktsmessige ut fra regionale hensyn

Ekspertgruppas konklusjoner

Ti kriterier:

- Tilstrekkelig kapasitet
- Relevant kompetanse
- Tilstrekkelig distanse
- Effektiv tjenesteproduksjon
- Økonomisk soliditet
- Valgfrihet
- Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
- Høy politisk deltakelse
- Lokal politisk styring
- Lokal identitet

Disse kriteriene skal inngå som en del av det kommunene skal vurdere.

Disse er utfyllende beskrevet i Komm.øk.prp.

Ekspertutvalgets anbefalinger

Basert på kriteriene og dagens kommunale oppgaver:

1. 15 000 - 20 000 innbyggere
2. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
 - Ett tettsted bør ligge i en kommune
 - Et tett integrert arbeidsmarked bør utgjøre en kommune
3. Redusert statlig detaljstyring og ordninger for politisk deltakelse bør videreutvikles

Eksempler på oppgaver:

- Psykisk helsevern
 - Tverrfaglig spesialisert rusbehandling
 - Habilitering og rehabilitering
 - Hjelpemidler
 - Barnevern
 - Arbeidsmarkedstiltak i skjermet sektor
 - Virkemidler for lokal nærings- og samfunnsutvikling
-
- Videregående opplæring
 - Kollektivtransport
 - Fylkesveger

Nye avklaringer - Økonomiske virkemidler

Engangskostnader

Antall kommuner og innbyggere	0-19 999	20 000 - 49 999	50 000 - 99 999	Over 100 000
2 kommuner	20 000	25 000	30 000	35 000
3 kommuner	30 000	35 000	40 000	45 000
4 kommuner	40 000	45 000	50 000	55 000
5 kommuner	50 000	55 000	60 000	65 000

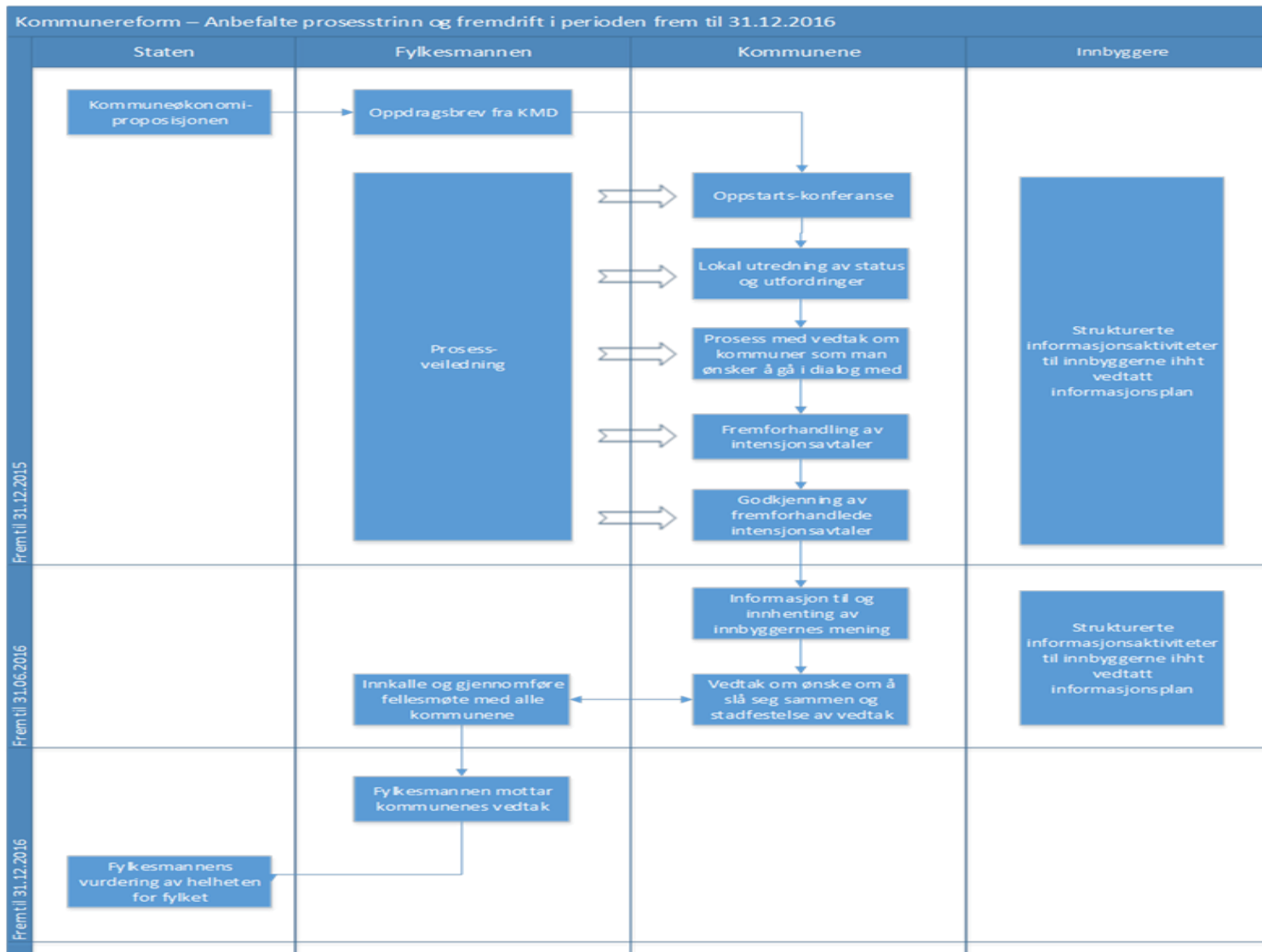
Reformstøtte

Antall innbyggere etter sammenslåingen	Reformstøtte
0- 14 999	5 000
15 000 - 29 999	20 000
30 000 - 49 999	25 000
Over 50 000	30 000

Inndelingstilskudd

Inndelingstilskuddet er en kompensasjon til sammenslåtte kommuner for bortfall av inntekter som småkommunetilskudd, basistilskudd, distriktstilskudd Sør-Norge, Nord-Norge mv. Kommunene mottar inndelingstilskuddet i 15 år før det gradvis trappes ned over 5 år.

Overordnet prosessbeskrivelse

Mandatet er å utarbeide en mulighetsstudie for Salten, der følgende tema skal belyses:

1. Kommunal tjenesteproduksjon og økonomi
2. Infrastruktur, samferdsel, utdanning og kompetanse
3. Frivillig sektor
4. Muligheter og utfordringer med fokus på industri, næringsliv og sysselsetting
5. Demokrati, innflytelse og deltakelse
6. Alternative modeller for organisering av kommunal sektor i Salten som i et langsiktig perspektiv gir livskraftige lokalsamfunn og robuste kommuner
7. Nye oppgaver og muligheter

Basert på disse temaene skal studien dokumentere, analysere og vurdere reformutfordringene knyttet til kommunene som tjenesteyter, myndighetsyter, samfunnsutvikler og som en demokratisk arena.

Tilleggsmålsettinger:

1. Mobilisering av sentrale interessenter; administrativ og politisk ledelse, ansatte
2. Etablere felles strategisk forståelse av driverne for endret kommunestruktur
3. Etablere en felles visjon og bærende prinsipper for hvilke typer av potensialer som det kan være relevant å etablere et samarbeid på basis av

	Styrker	Svakheter
Interne	<ul style="list-style-type: none">Stor grad av tilfredshet i tjenesteneTydlig i næringsutviklingsarbeidet (mye penger)Effektiv administrasjonKultur for å skape løsninger sammen (politiske)Allsidige ansatte	<ul style="list-style-type: none">Sårbare for økonomiske svingningerGeografiske utfordringerIkke tilstrekkelig kompetansePersonavhengighet i organisasjoneneTid til utviklingLav grad av politisk strategisk tekningByggdekning
	Muligheter	Trusler
Eksterne	<ul style="list-style-type: none">Næringsutvikling på tvers av kommunegrenserStort areal som kan utnyttesGode kommunikasjonsmuligheterUtnytte handlekraftSkape attraktive levekårBygge/utvikle infrastruktur	<ul style="list-style-type: none">DriftsøkonomiStatlige rammerSentrale føringerDemografisk utvikling

Dagens kommunestruktur

Regioninndelinger på Salten

Bo- og arbeidsmarkedsregioner (BA-regioner) er definert som følger:

- Kommunestørrelse
- Arbeidsplasser
- Pendlingsomfang
- Reisetid til nærmeste større senter

Salten er inndelt i følgende BA-regioner:

- Bodø, Gildeskål
- Fauske, Saltdal, Sørfold
- Steigen
- Hamarøy
- Meløy
- Beiarn

Bo- og arbeidsmarkedsregioner. Kilde: NIBR

Dagens kommunestruktur

Større Bo-, arbeidsmarkedsregion i Salten.

Norut (2013) har delt Nord-Norge inn i 15 større bo- og arbeidsmarkedsregioner. Disse er blant annet basert på data om pendling, sysselsetting og befolkningsutvikling.

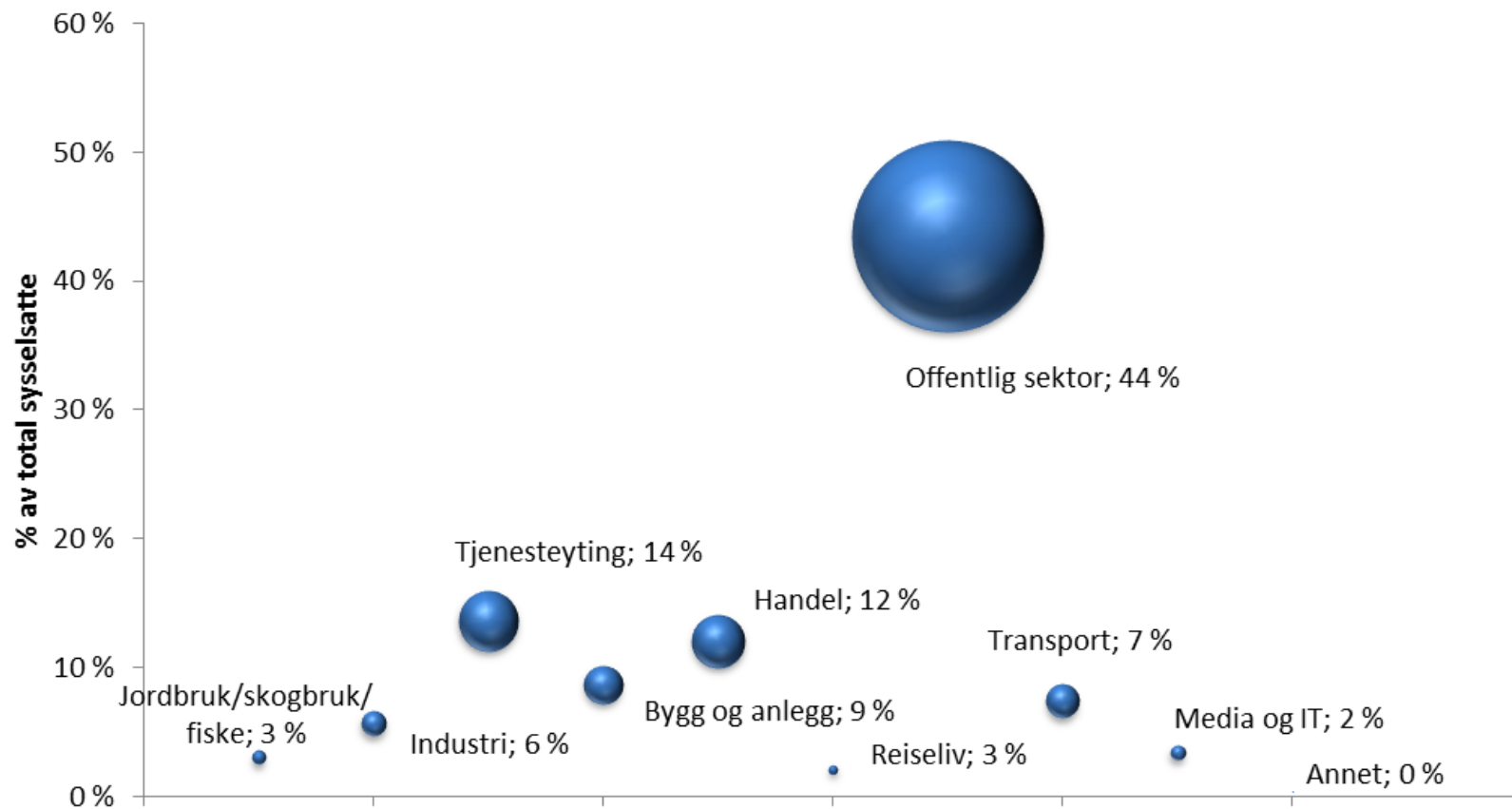
Med et slikt utgangspunkt ser vi at kommunene i Salten er delt inn i to bo- og arbeidsmarkedsregioner:

1. Bodø, Gildeskål, Saltdal, Fauske, Sørfold
2. Meløy, Beiarn, Steigen, Hamarøy, Radøy

Oversikt over sysselsatte etter næring på Salten

Sysselsatte etter næring, kommuner i Salten 2013

Oversikt over utvikling av næringer på Salten 2001-2013

Type næring	2001		2008		2013		Endring	Endring
							2001-2013	2001-2013 i %
Jordbruk/skogbruk/fiske	1 691	5 %	1 472	4 %	1 237	3 %	-454	-27 %
Industri	3 343	9 %	2 713	7 %	2 306	6 %	-1 037	-31 %
Tjenesteyting	4 977	13 %	5 347	13 %	5 530	14 %	553	11 %
Bygg og anlegg	2 667	7 %	3 064	8 %	3 529	9 %	862	32 %
Handel	4 784	13 %	5 101	13 %	4 890	12 %	106	2 %
Media og IT	766	2 %	930	2 %	853	2 %	87	11 %
Offentlig sektor	14 986	40 %	16 677	42 %	17 646	44 %	2 660	18 %
Transport	2 570	7 %	3 036	8 %	3 009	7 %	439	17 %
Reiseliv	1 497	4 %	1 329	3 %	1 388	3 %	-109	-7 %
Annet	188	1 %	151	0 %	148	0 %	-40	-21 %
Totalt sysselsette	37 469	100 %	39 820	100 %	40 536	100 %	3 067	8 %

Bransjespesialisering og offentlig sektor

Sysselsatte personer etter arbeidssted	Bodø	Meløy	Gildeskål	Beiarn	Saltdal	Fauske	Sørfold	Steigen	Hamarøy
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	1 %	9 %	14 %	14 %	3 %	2 %	8 %	25 %	7 %
05-09 Bergverksdrift og utvinning	0 %	1 %	0 %	1 %	0 %	0 %	5 %	0 %	0 %
10-33 Industri	4 %	15 %	6 %	4 %	16 %	3 %	28 %	5 %	2 %
35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon	1 %	2 %	6 %	2 %	2 %	4 %	3 %	1 %	5 %
41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet	9 %	8 %	6 %	15 %	8 %	11 %	4 %	7 %	7 %
45-47 Varehandel, reparasjon av motorvogner	13 %	9 %	8 %	7 %	9 %	15 %	2 %	9 %	12 %
49-53 Transport og lagring	8 %	7 %	4 %	8 %	2 %	7 %	4 %	8 %	7 %
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	4 %	2 %	2 %	1 %	4 %	3 %	2 %	1 %	4 %
58-63 Informasjon og kommunikasjon	3 %	1 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	1 %
64-66 Finansiering og forsikring	2 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	5 %	2 %	4 %	1 %	3 %	4 %	1 %	3 %	3 %
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	4 %	3 %	3 %	1 %	2 %	3 %	2 %	3 %	3 %
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring	12 %	4 %	7 %	8 %	5 %	9 %	7 %	6 %	11 %
85 Undervisning	9 %	11 %	10 %	6 %	9 %	11 %	10 %	8 %	12 %
86-88 Helse- og sosialtjenester	24 %	24 %	28 %	30 %	34 %	23 %	23 %	20 %	23 %
90-99 Personlig tjenesteyting	4 %	2 %	2 %	2 %	3 %	3 %	2 %	2 %	3 %
00 Uoppgitt	0 %	1 %	1 %	1 %	0 %	0 %	1 %	1 %	1 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Oversikt over andel sysselsatte personer etter arbeidssted og næring i Bergen, Trondheim og Salten

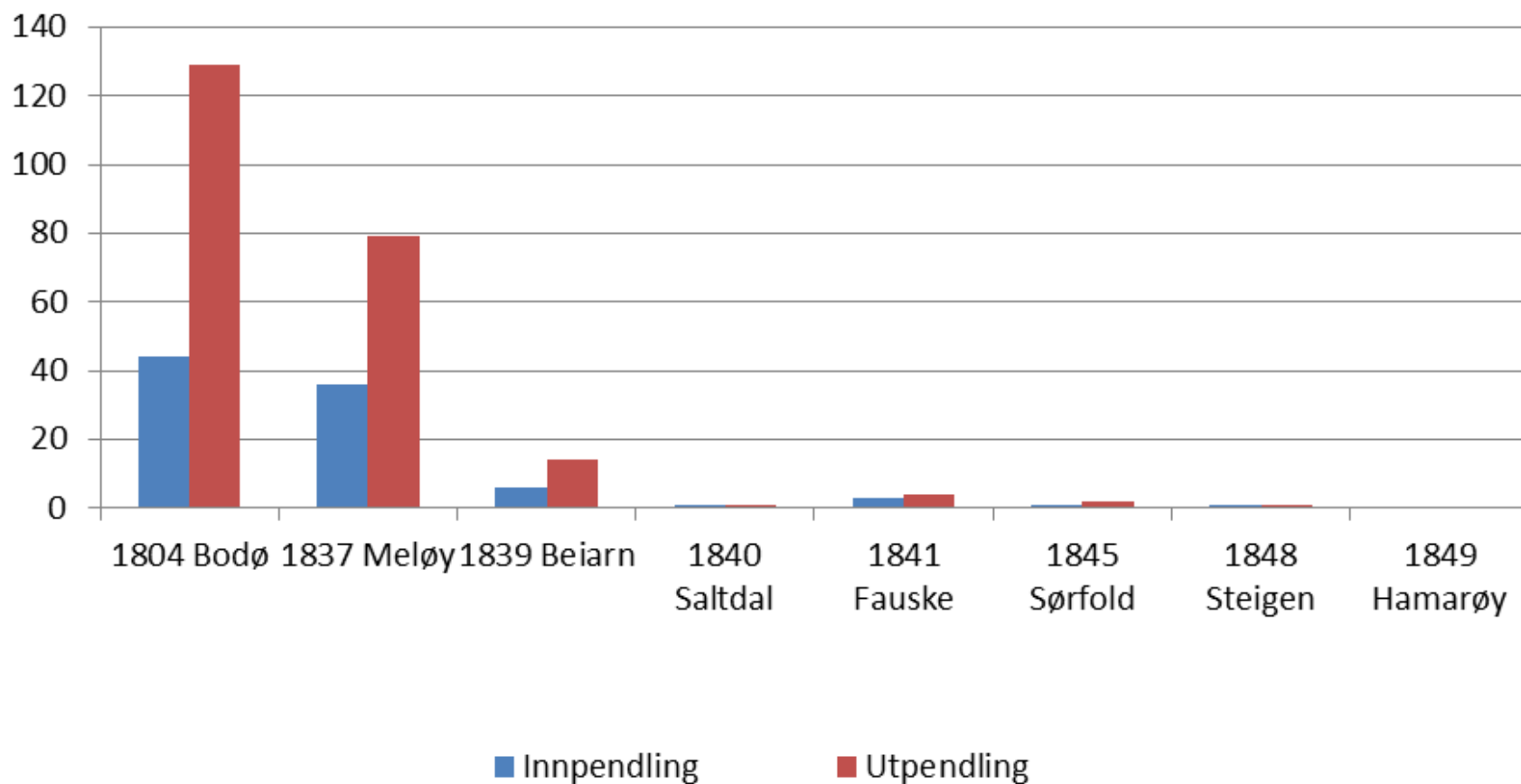
Sysselsatte personer etter arbeidssted	Bergen	Trondheim	Salten
	2013	2013	2013
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	0 %	0 %	3 %
05-09 Bergverksdrift og utvinning	4 %	1 %	0 %
10-33 Industri	6 %	6 %	6 %
35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon	1 %	1 %	2 %
41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet	7 %	8 %	9 %
45-47 Varehandel, reparasjon av motorvogner	13 %	13 %	12 %
49-53 Transport og lagring	5 %	4 %	7 %
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	4 %	4 %	3 %
58-63 Informasjon og kommunikasjon	4 %	4 %	2 %
64-66 Finansiering og forsikring	3 %	2 %	1 %
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	7 %	10 %	4 %
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	7 %	6 %	3 %
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring	6 %	5 %	10 %
85 Undervisning	8 %	11 %	9 %
86-88 Helse- og sosialtjenester	19 %	19 %	24 %
90-99 Personlig tjenesteyting	4 %	4 %	3 %
00 Uoppgitt	0 %	0 %	0 %
Totalt	100 %	100 %	100 %

Pendling

2013	Sysselsatte etter bosted	Utpendling	Andel utpendling av sysselsatte
1804 Bodø	27 671	3064	11 %
1837 Meløy	2 892	273	9 %
1838 Gildeskål	780	107	14 %
1839 Beiarn	450	73	16 %
1840 Saltdal	2 067	217	10 %
1841 Fauske	3 834	620	16 %
1845 Sørfold	879	300	34 %
1848 Steigen	1 129	114	10 %
1849 Hamarøy	834	154	18 %

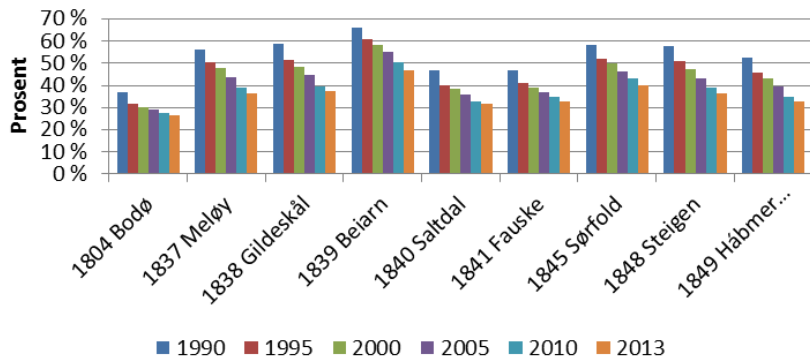
Inn- og utpendling per kommune

Gildeskål: inn-og utpendling 2013

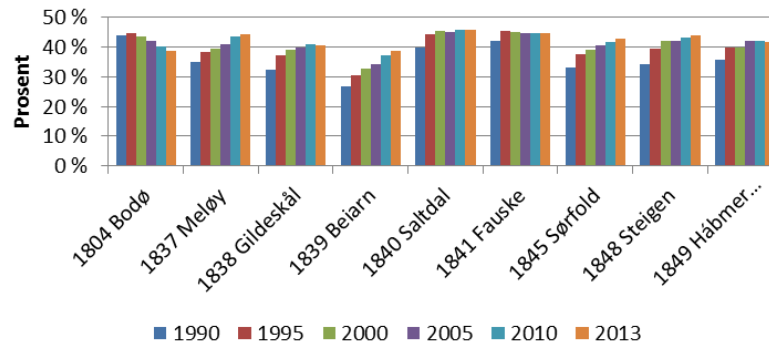

Utdanningsnivået i regionen

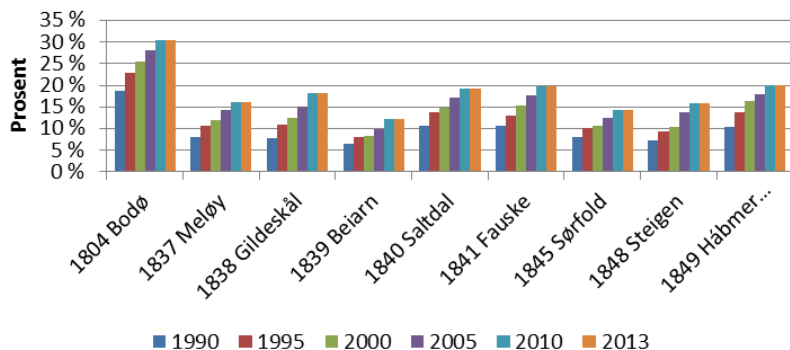
Andel med fullført grunnskoleutdanning

Andel med fullført videregående utdanning

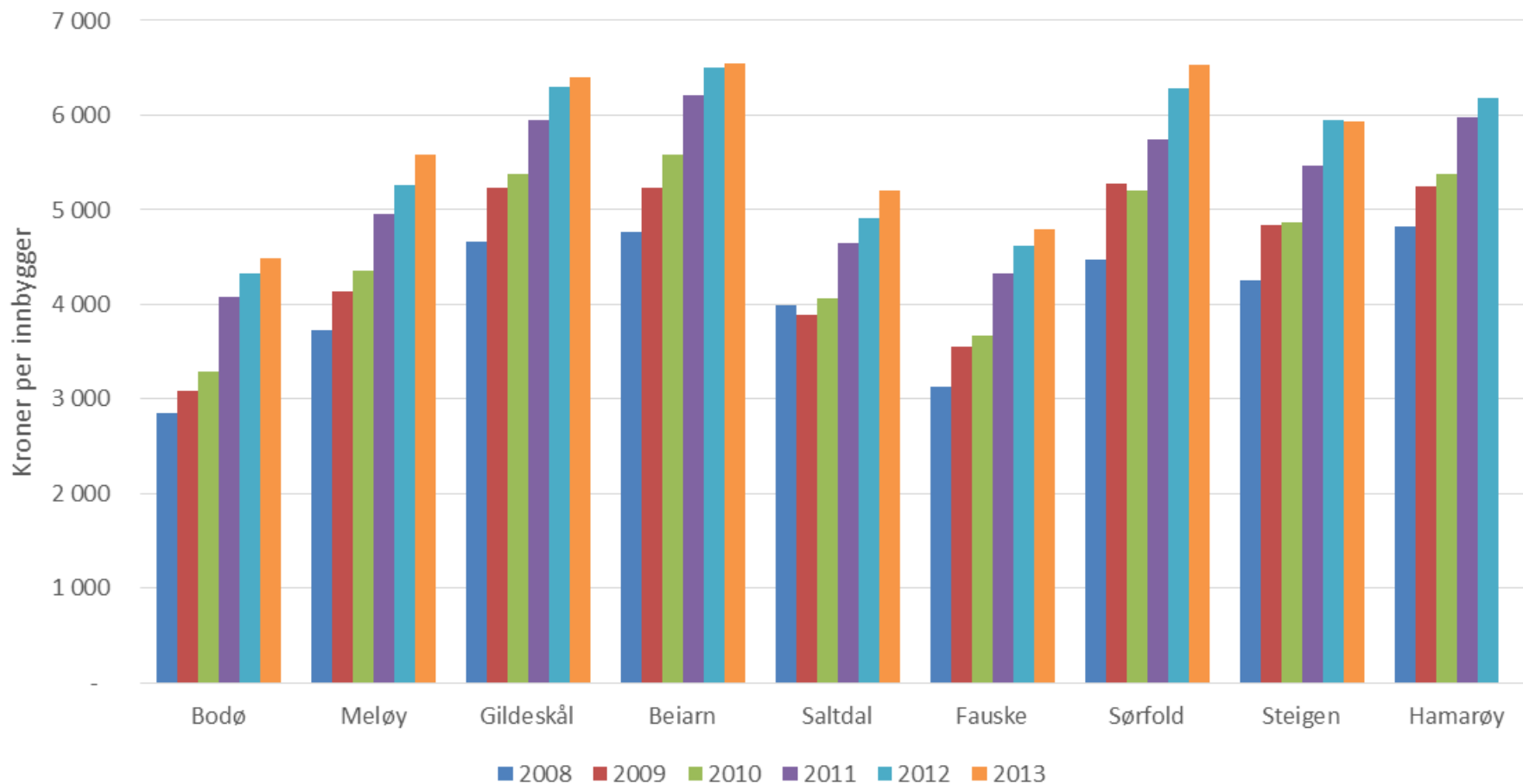
Andel med fullført høyskole / universitetsutdanning

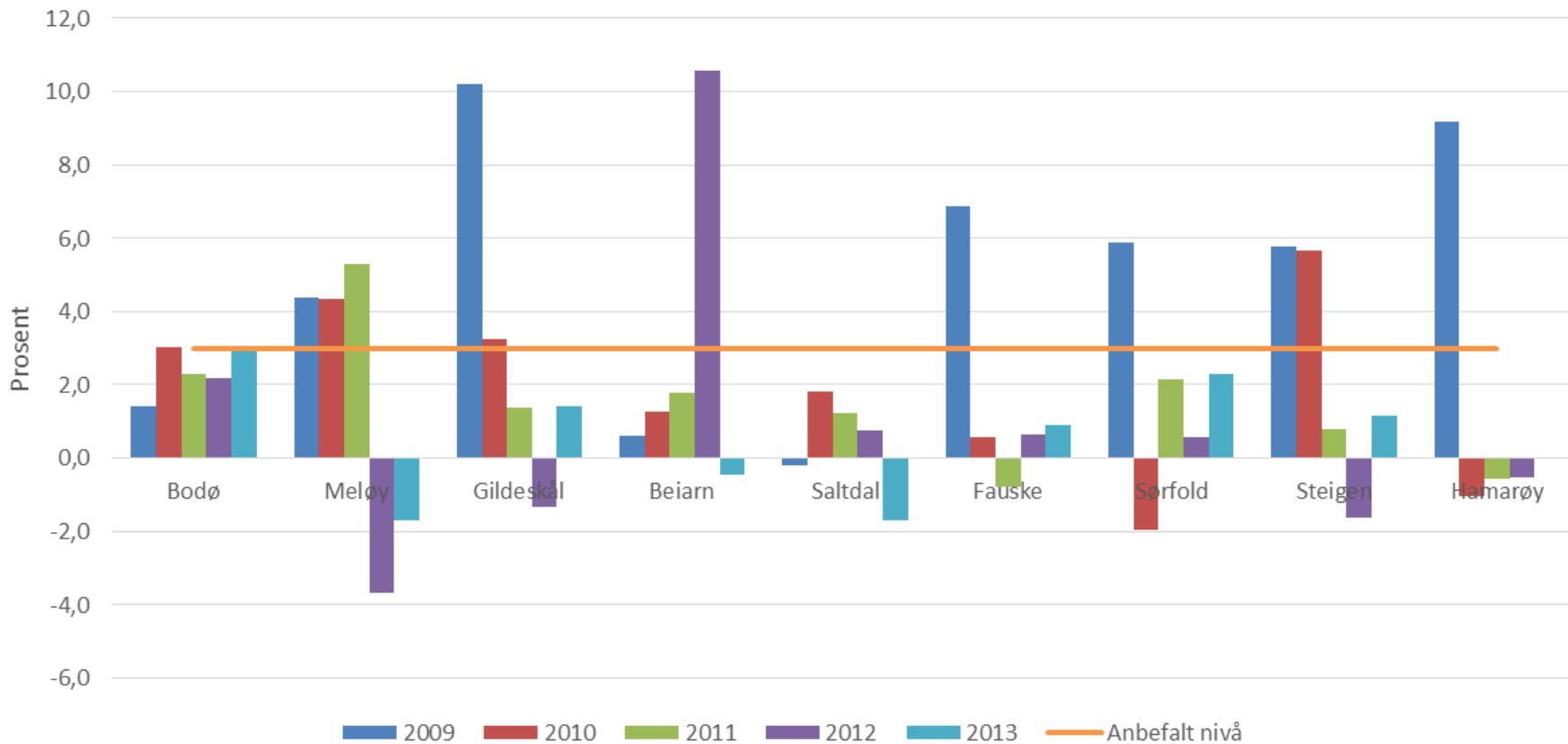
Analysemodell økonomi

Analysetema	Hver enkelt kommune	Kommunene samlet i dag	Effekter av sammenslåing
Netto driftsresultat som andel av brutto driftsinntekter > 3 % som sier noe om egenfinansiert handlingsfrihet gjennom overskudd på driften	Svak / Tilfredsstillende / God	Svak / Tilfredsstillende / God	Effektiviseringsgevinst
Netto finans (renter og avdrag) som andel av brutto driftsinntekter < 2,5 % som sier noe om lånekapasitet.	Svak / Tilfredsstillende / God	Svak / Tilfredsstillende / God	
Lånegjeldsandelen som andel av brutto driftsinntekter < 50/60 % som sier noe om lånekapasitet innenfor den normale driften	Svak / Tilfredsstillende / God	Svak / Tilfredsstillende / God	
Disposisjonsfondets størrelse som angir en buffer for uforutsette utgifter og frie midler for nye investeringer	Svak / Tilfredsstillende / God	Svak / Tilfredsstillende / God	
Investeringsbehov som angir behovet for frie midler de nærmeste årene (Basert på planlagte investeringer og forventede endringer i aldersklassene)	Høy / middels / lav	Høy / middels / lav	Synergi-gevinster

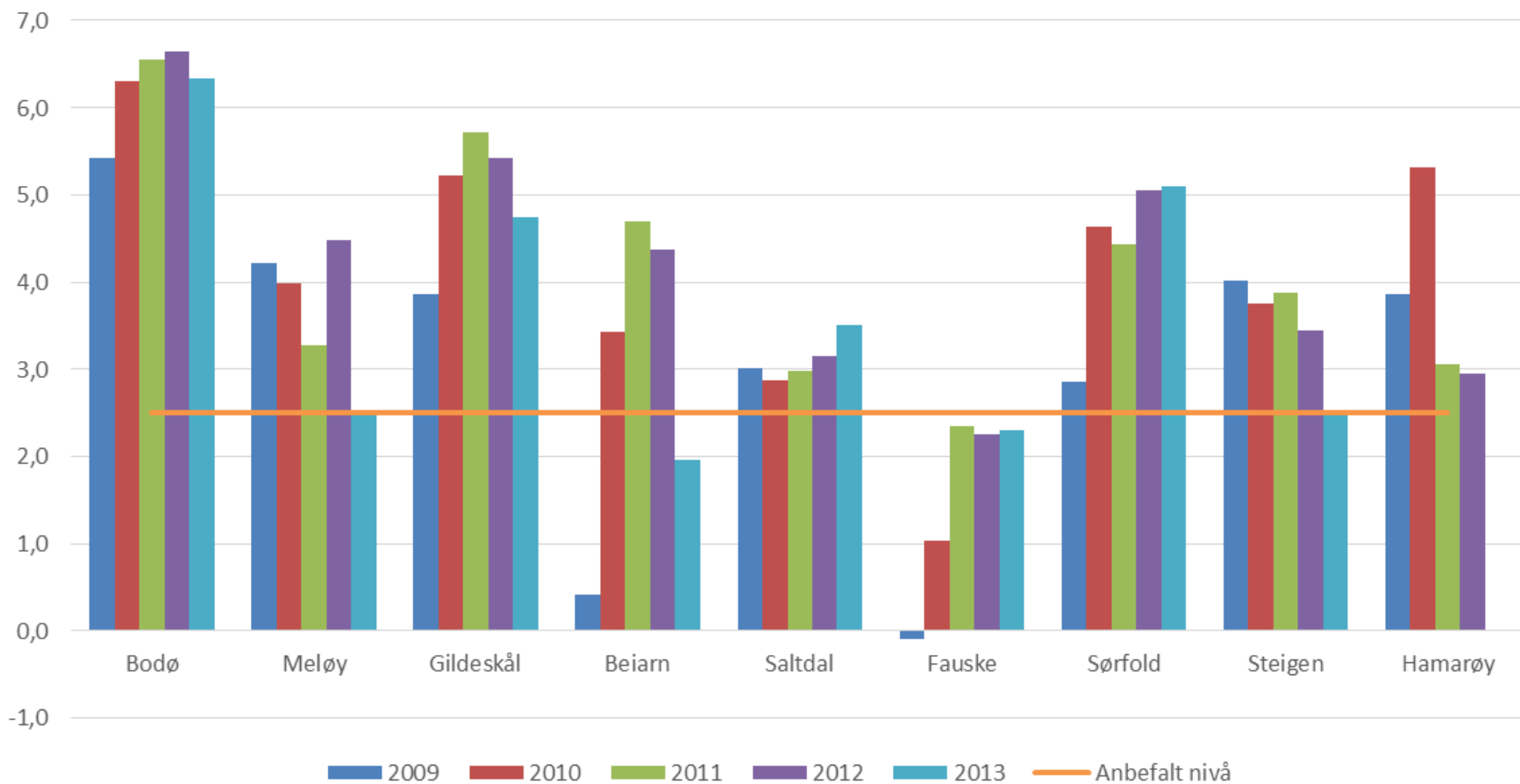
Frie inntekter per innbygger

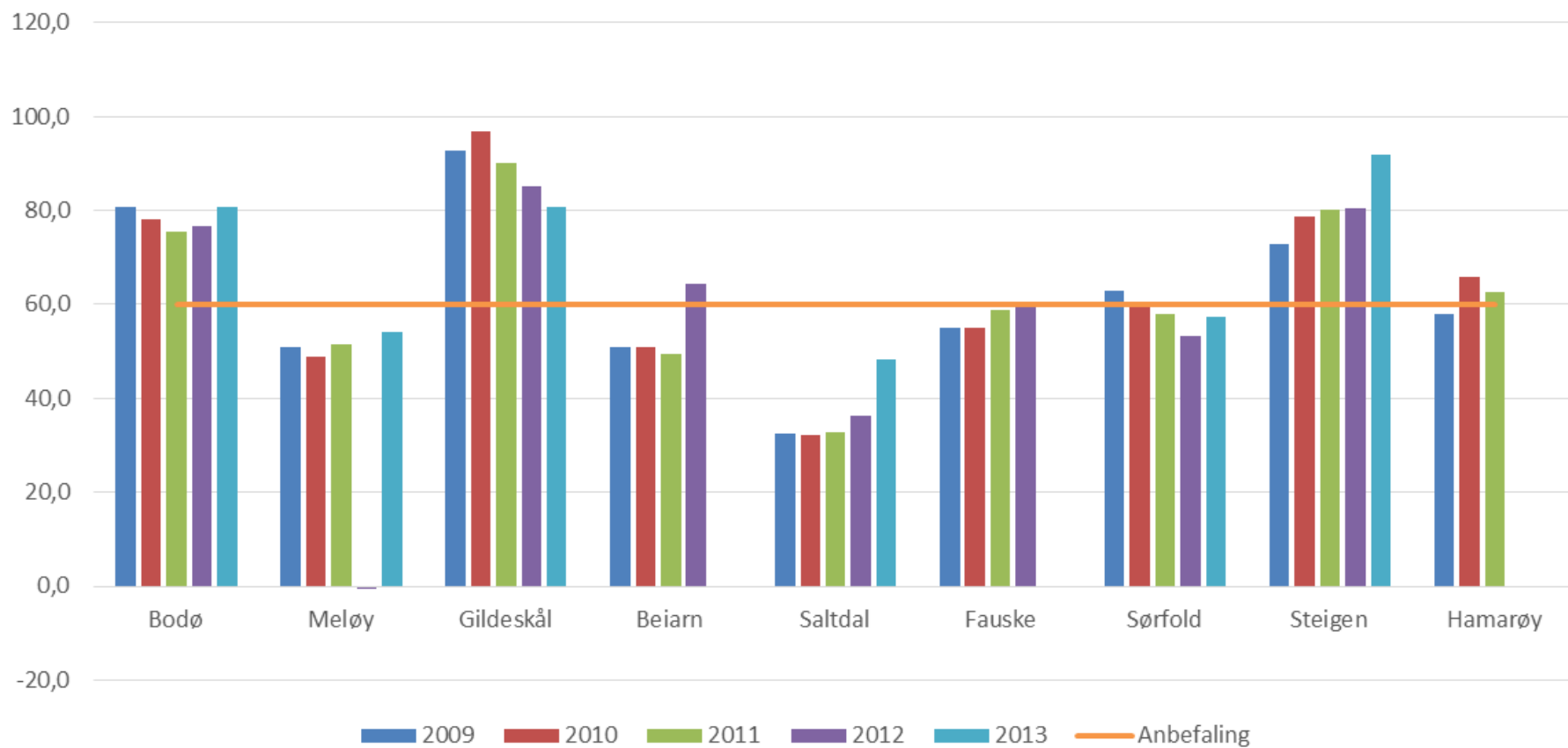
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

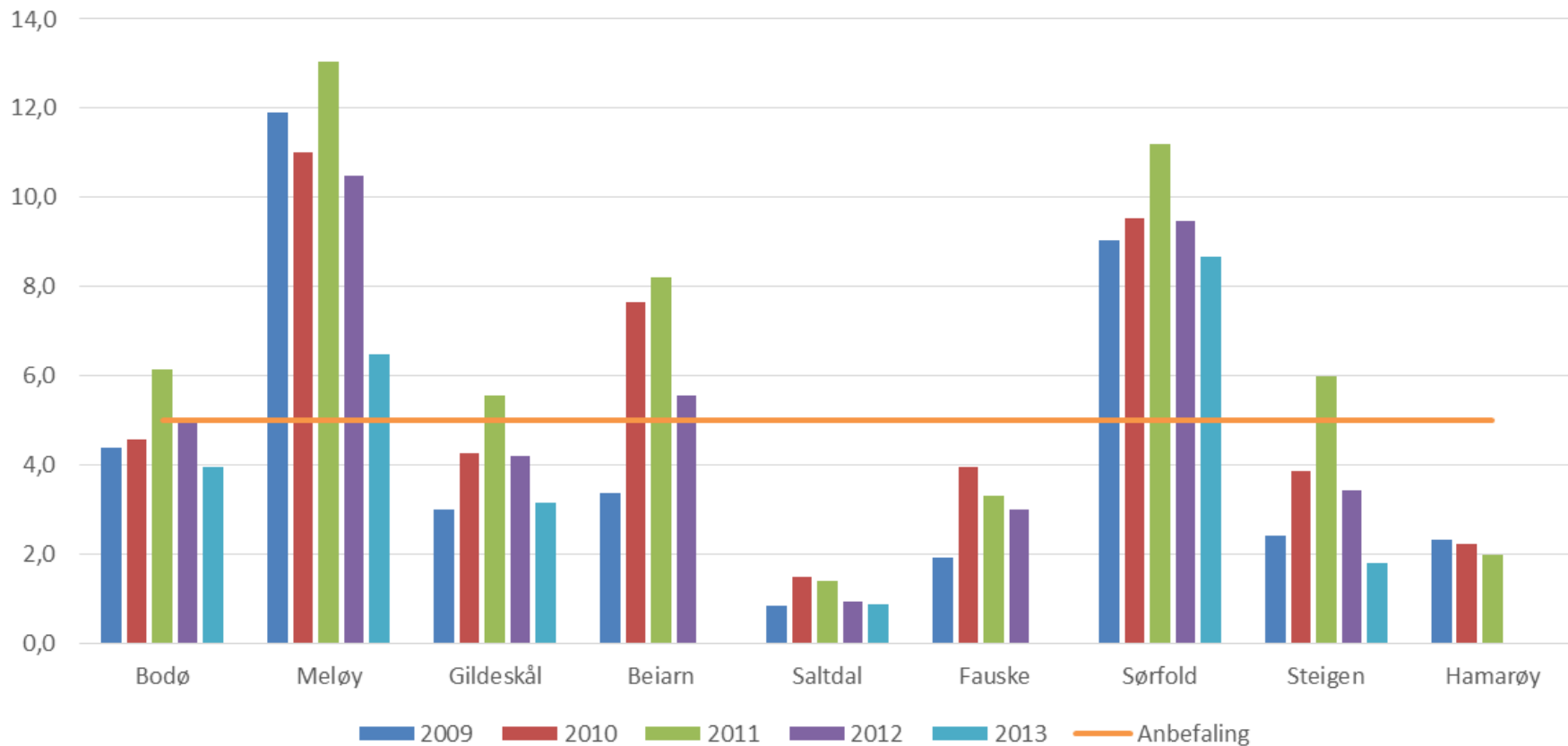
Netto finansutgifter og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter

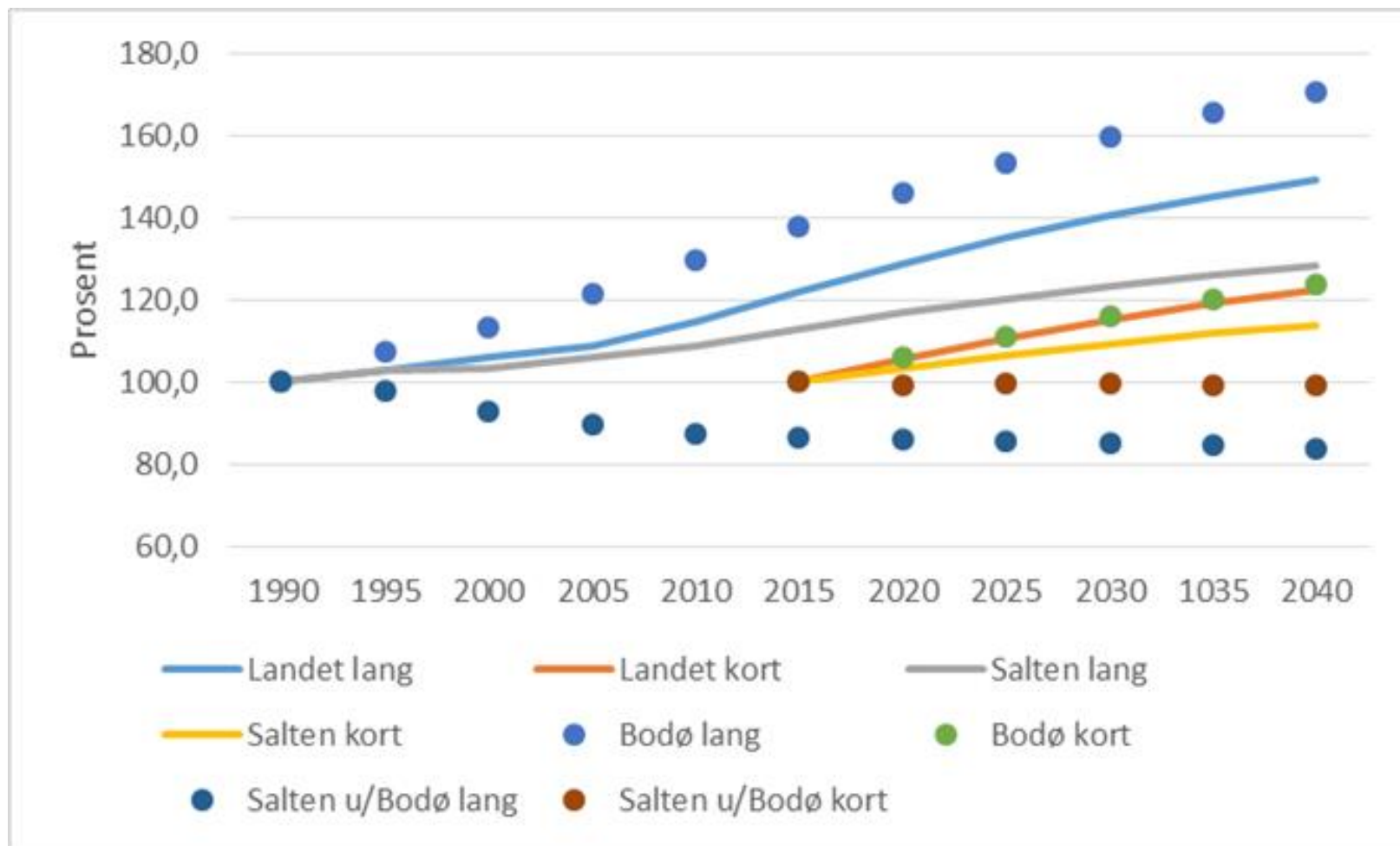
Netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter

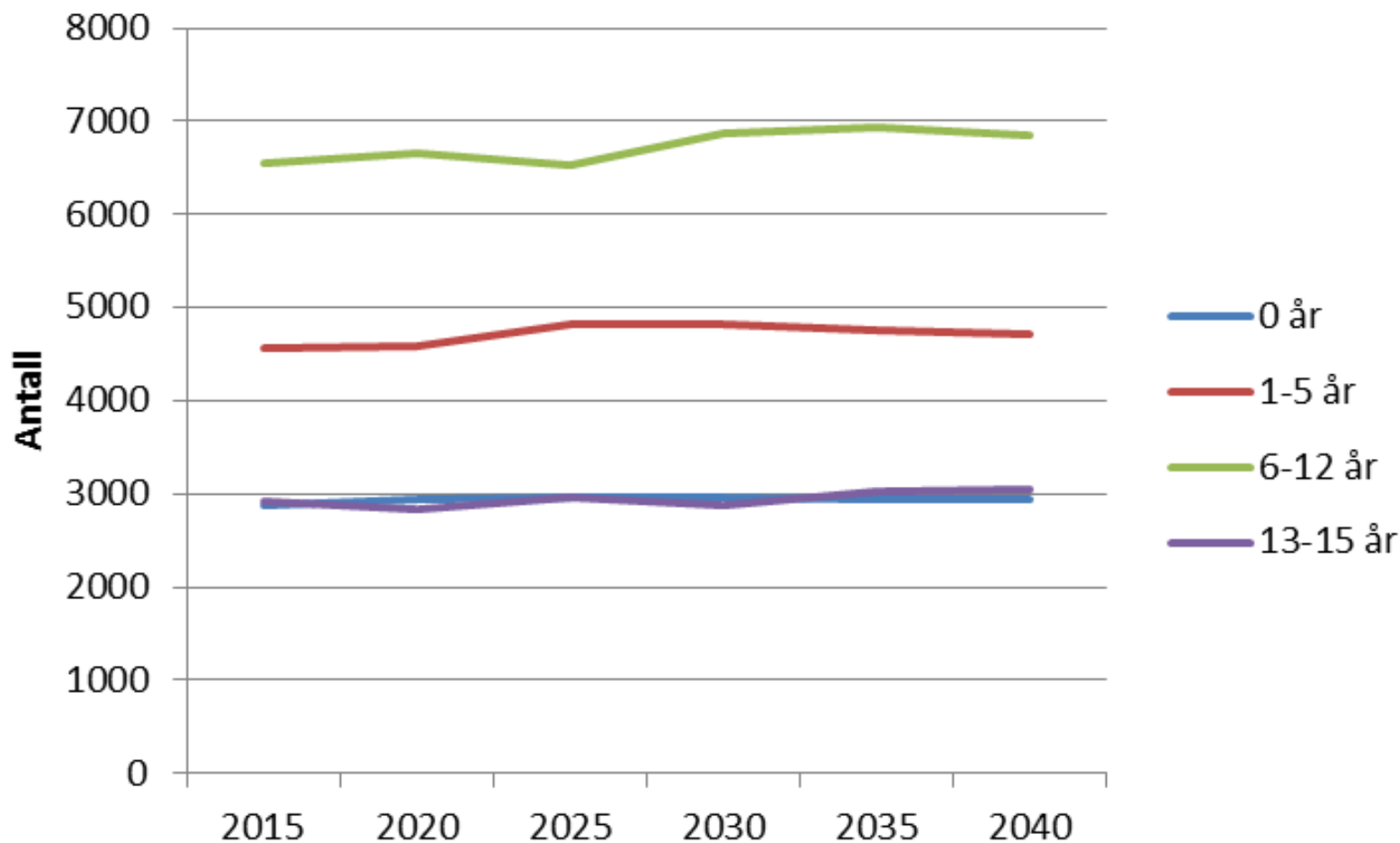
Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene

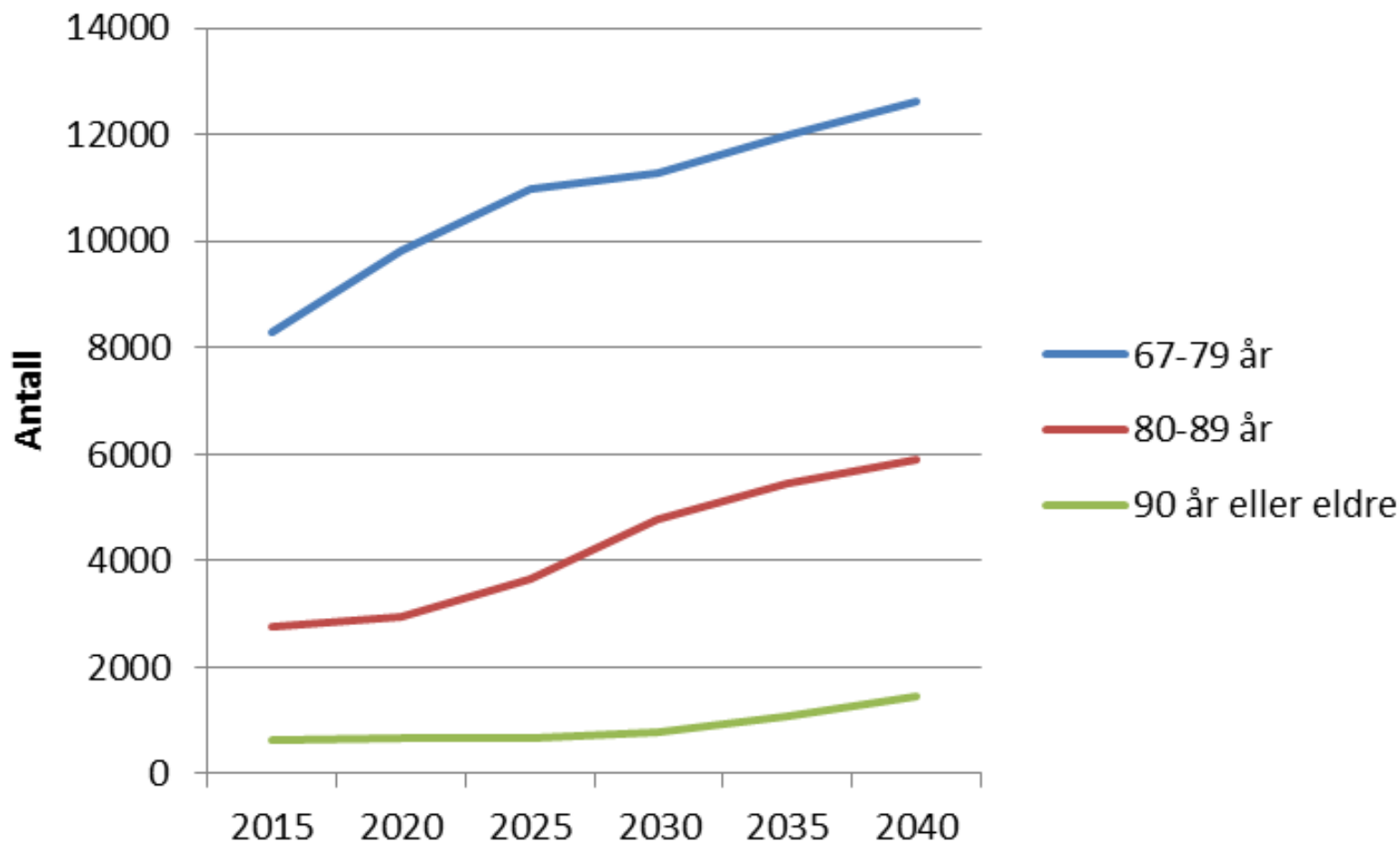
Analyse av befolkningsutviklingen med 1990 og 2015 som utgangspunkt

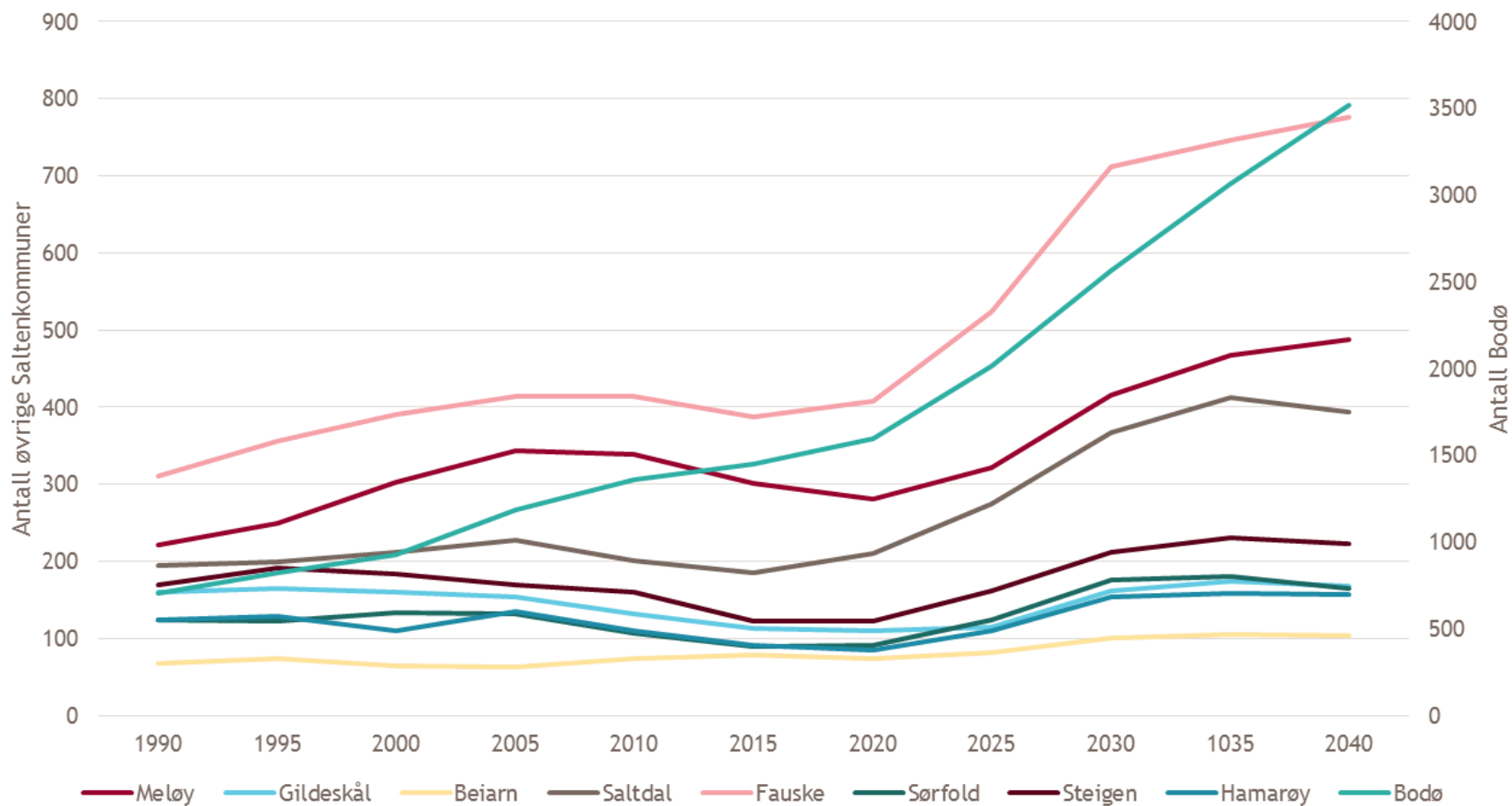
Prognoser - Kommunene på Salten vil oppleve noe vekst både i behovet for barnehageplasser og for grunnskoleplasser.

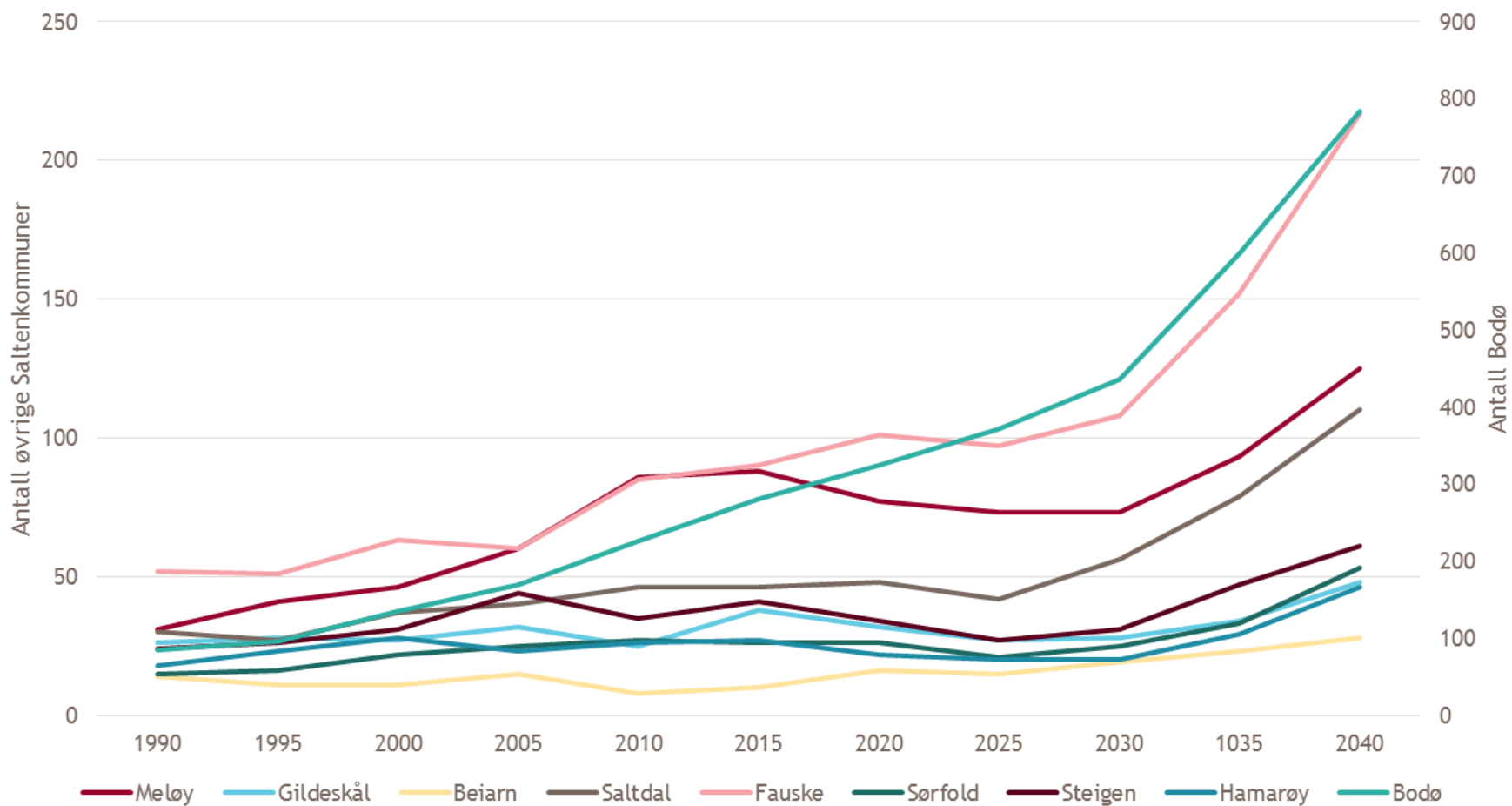
Prognoser - Utviklingen vil gi kommunene på Salten utfordringer i forhold til å dekke opp for det økte behovet for kommunale tjenester for eldre i årene som kommer.

Befolkningsutvikling 80 - 89 åringer

Befolkningsutvikling 90 år og eldre

Kommunenes økonomiske situasjon

Kommune	Nto			
	Nto driftsresultat i % av bto driftsinntekter	finansutgifter og avdrag i % av bto driftsinntekter	Nto lånegjeld i % av bto driftsinntekter	Disposisjonsfond i % av bto driftsinntekter
Bodø	3,1	6,3	80,64	3,9
Fauske	0,9	2,3
Beiarn	-0,4	2,0
Gildeskål	1,4	4,7	80,68	3,2
Saltdal	-1,7	3,5	48,18	0,9
Sørfold	2,3	5,1	57,24	8,7
Steigen	1,2	2,5	92,00	1,8
Meløy	-1,7	2,5	54,20	6,5
Hamarøy

«Hele regionen har et omstillingsbehov for å tiltrekke og øke sysselsettingen»

Kommune	Barnehage 1-5	Barneskole 6-12	Ungdomsskole 13-15	Pleie-trengende 80-89	Sykehjemsbrukere 90+	Andel voksne per eldre
Bodø	6 %	13 %	18 %	143 %	180 %	-32 %
Fauske	0 %	-10 %	-19 %	101 %	141 %	-29 %
Beiarn	-25 %	-32 %	-41 %	32 %	180 %	-36 %
Gildeskål	-2 %	-9 %	-33 %	48 %	26 %	-9 %
Saltdal	-25 %	-24 %	-12 %	112 %	139 %	-34 %
Sørfold	14 %	-17 %	-13 %	82 %	104 %	-18 %
Steigen	16 %	-11 %	-15 %	83 %	49 %	-25 %
Meløy	-12 %	-7 %	-19 %	62 %	42 %	-36 %
Hamarøy	29 %	63 %	88 %	73 %	70 %	15 %
Gjennomsnitt	0 %	-4 %	-5 %	82 %	104 %	-23 %

Nærmere om lokale prosesser etter utredning av status:

Sonderinger med nabokommuner, med vekt på blant annet å diskutere hvordan:

- Styrke fagmiljøene
- Bedre tjenestetilbud
- Etablere flere arbeidsplasser gjennom økt attraktivitet
- Øke mulighetene for gjennomslag på nasjonalt nivå

Finne reelle alternativer hvor man blant annet fokuserer på å beskrive effekter av sammenslåing på:

- Tjenesteproduksjon
- Myndighetsutøvelse
- Samfunnsutvikling
- Demokrati
- Økonomi

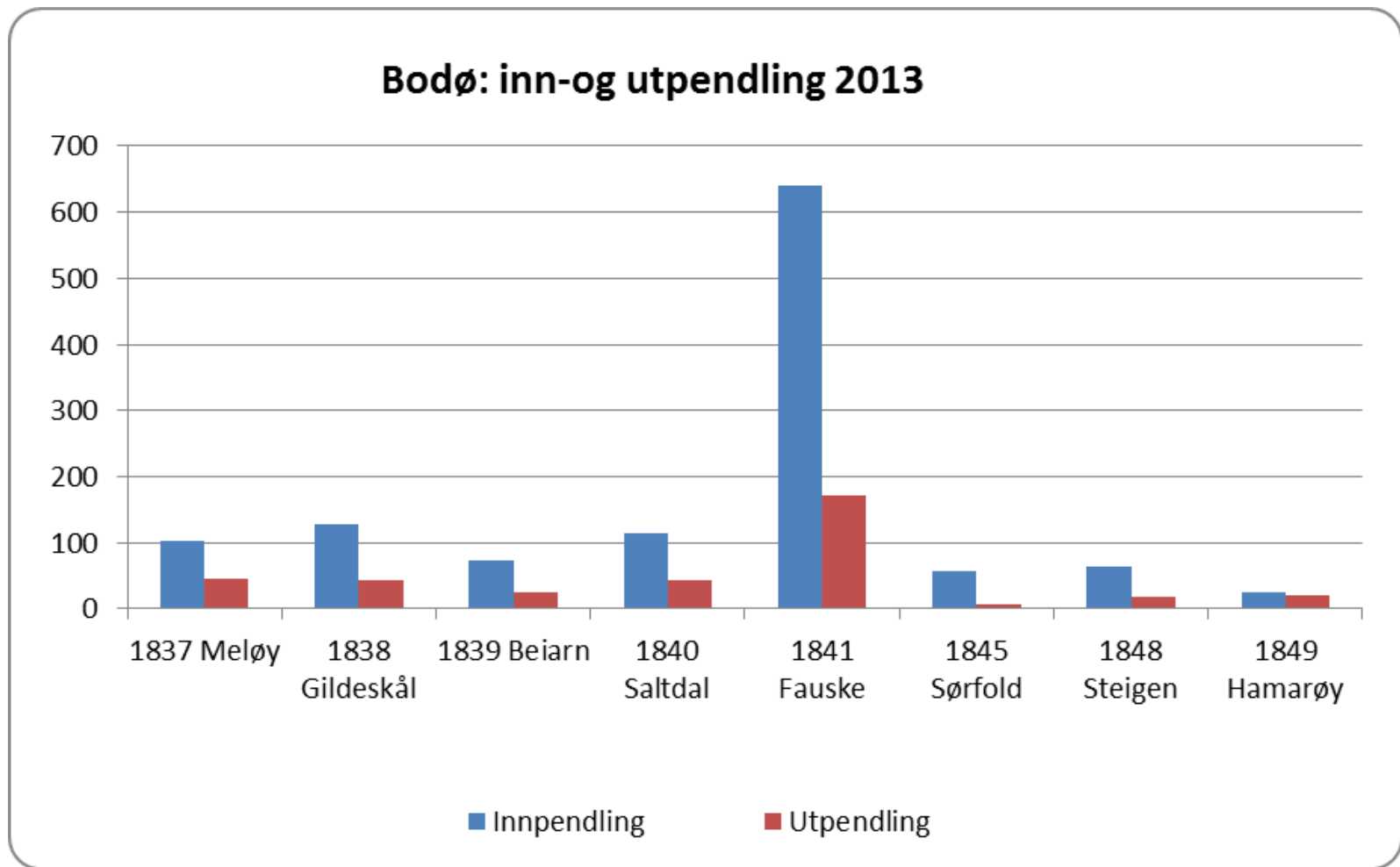
Involvering av innbyggerne gjennom ulike informasjonsaktiviteter:

- Folkemøter/folkehøringer
- Møter med næringslivet/frivillige organisasjoner/grendelag mm
- Skolemøter
- Media; pressemeldinger, annonser, egen kommunereformutgave som distribueres til alle husstander i regionen
- Brosjyrer/annonser
- Kommunens nettsider
- Sosiale medier
- Ofte stilte spørsmål på regionrådets nettsider

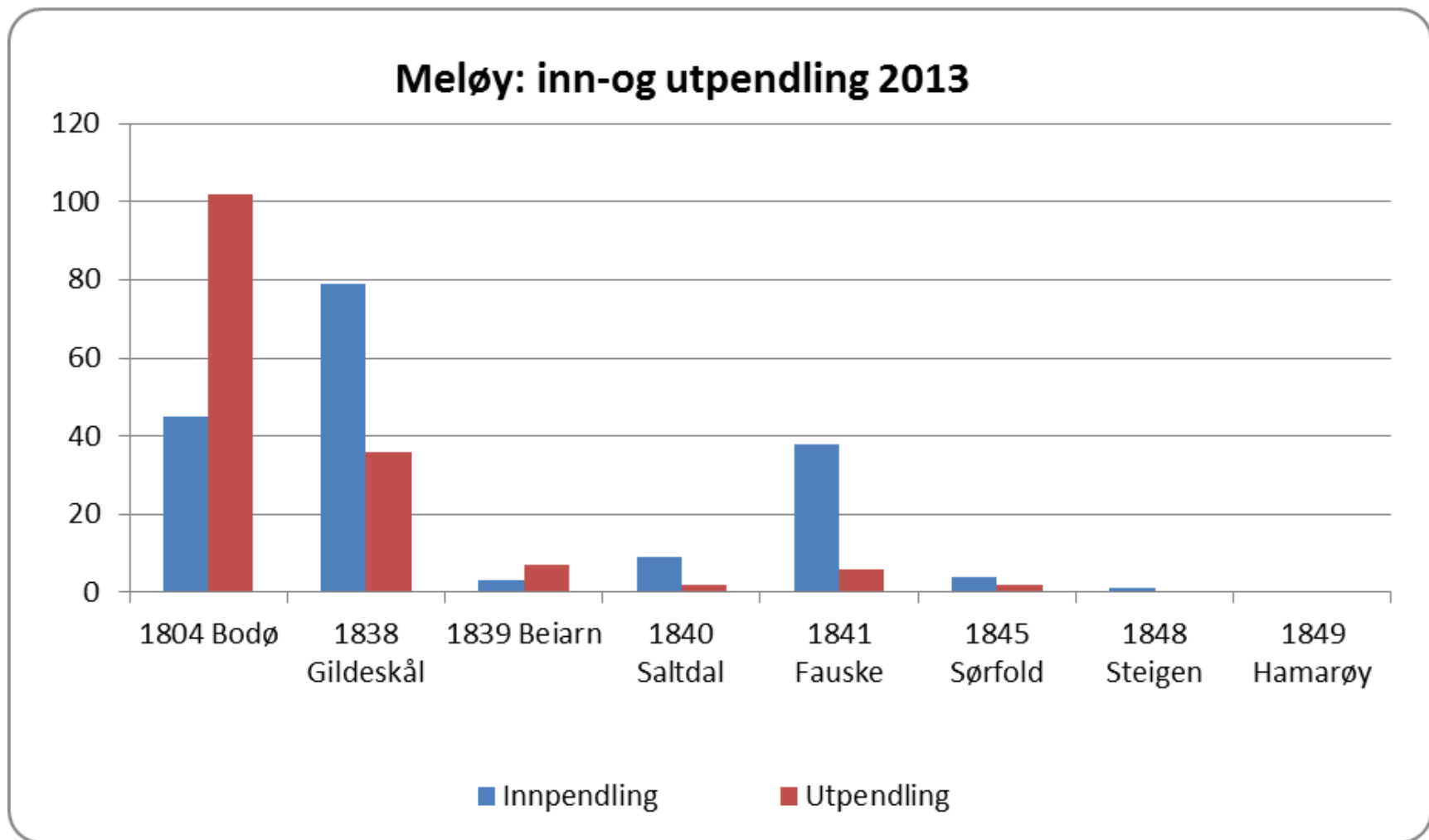
Takk for oppmerksomheten

Inn- og utpendling per kommune

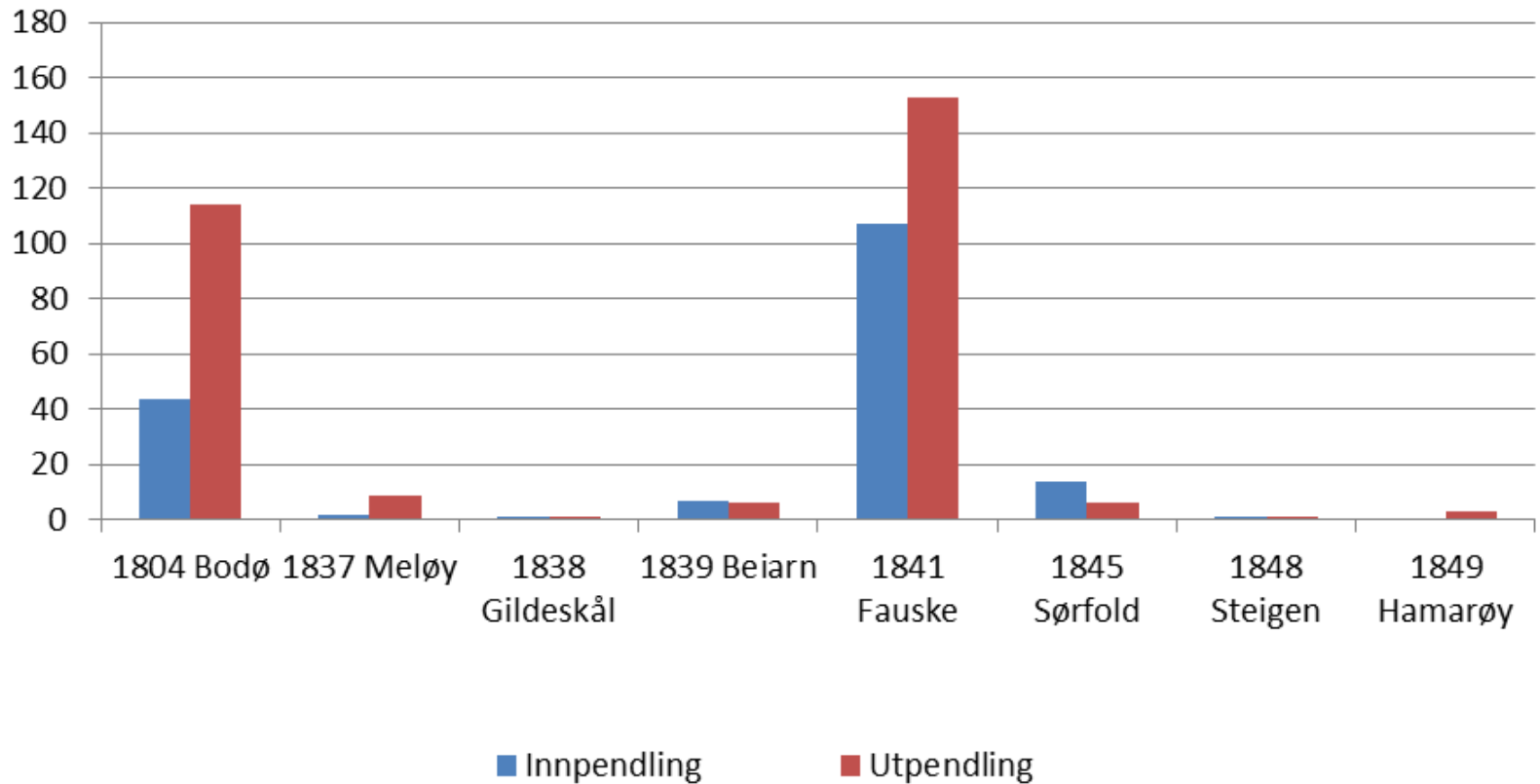

Inn- og utpendling per kommune

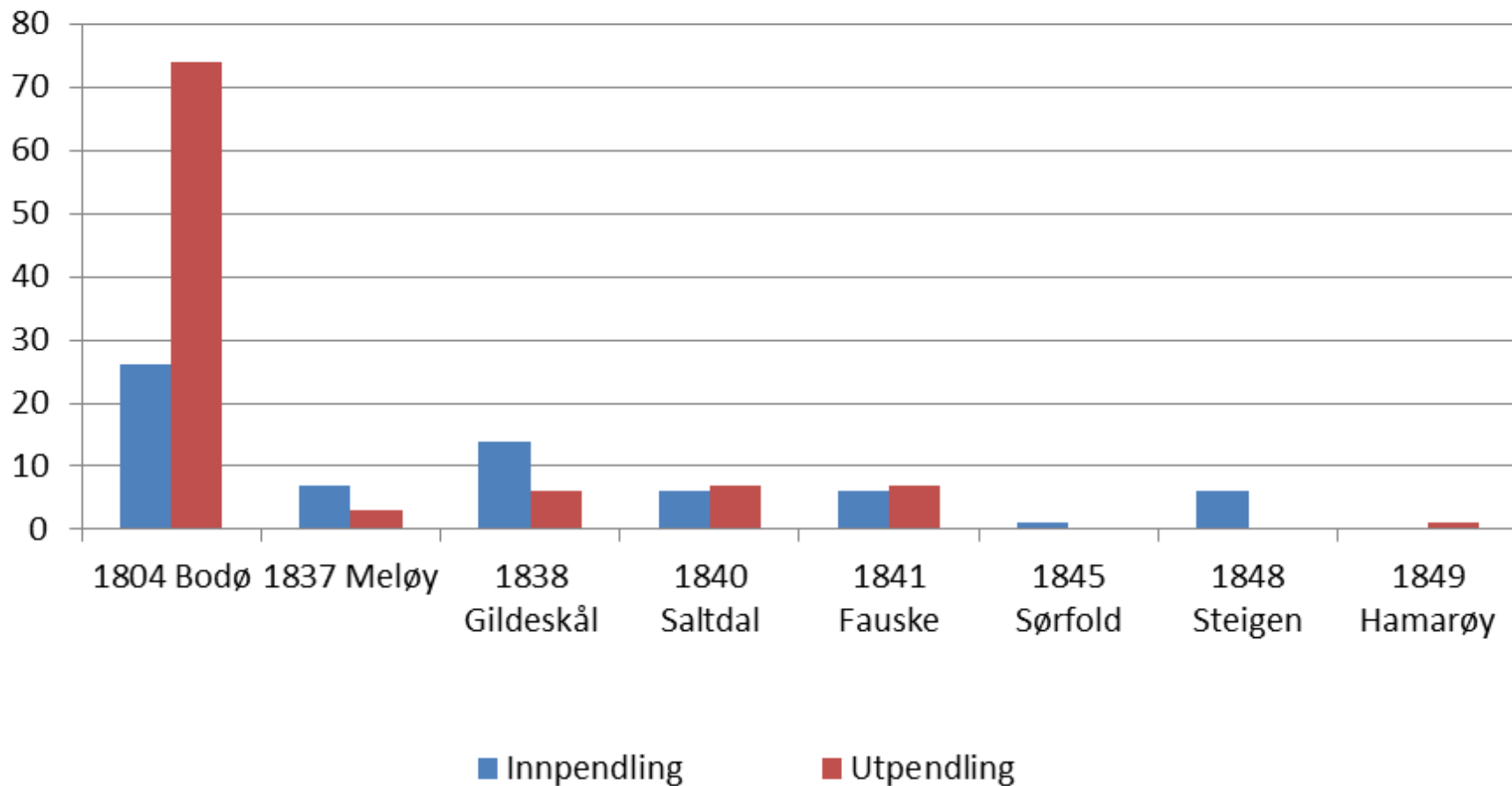
Inn- og utpendling per kommune

Saltdal: inn-og utpendling 2013

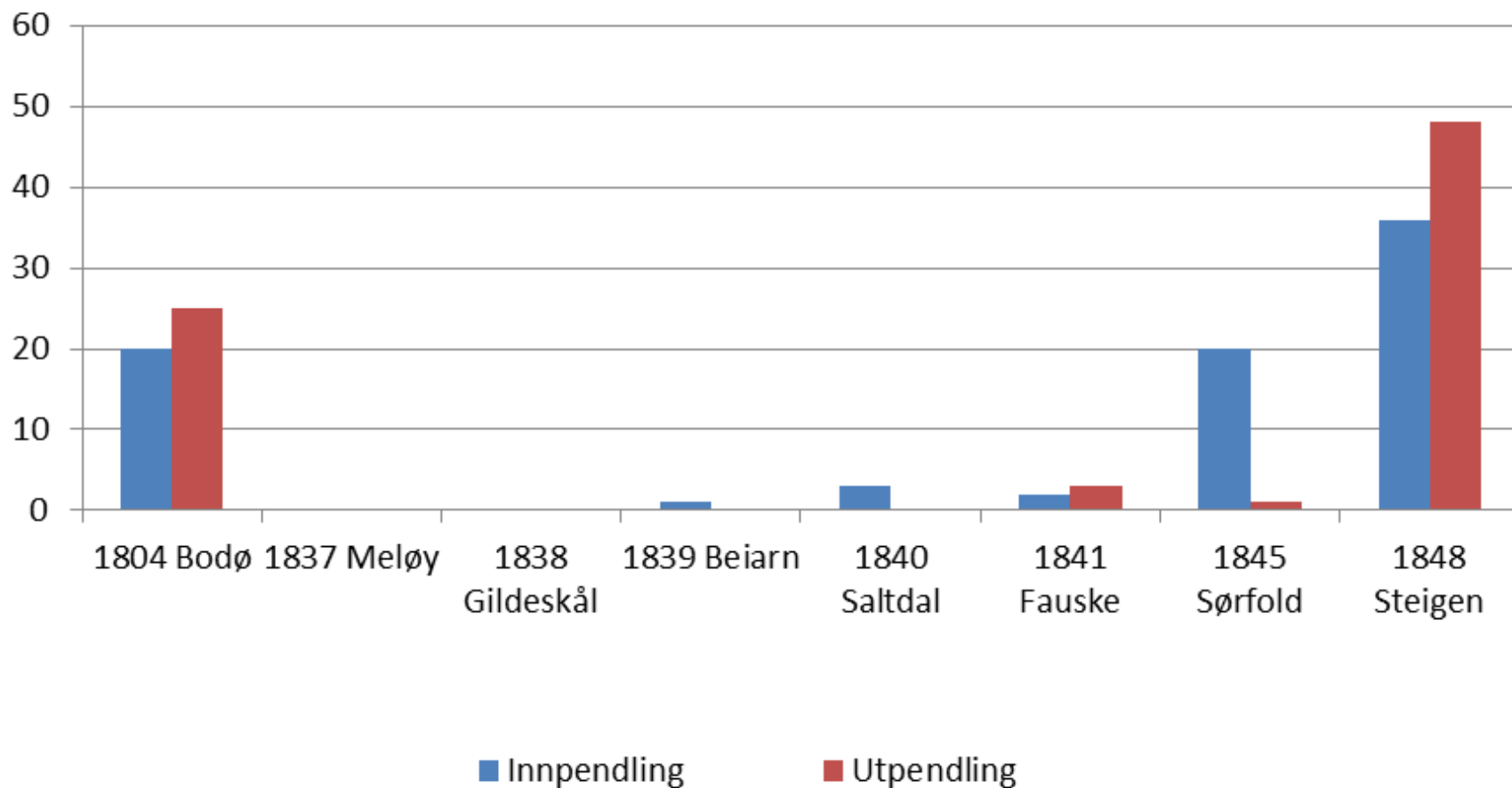
Inn- og utpendling per kommune

Beiarn: inn-og utpendling 2013

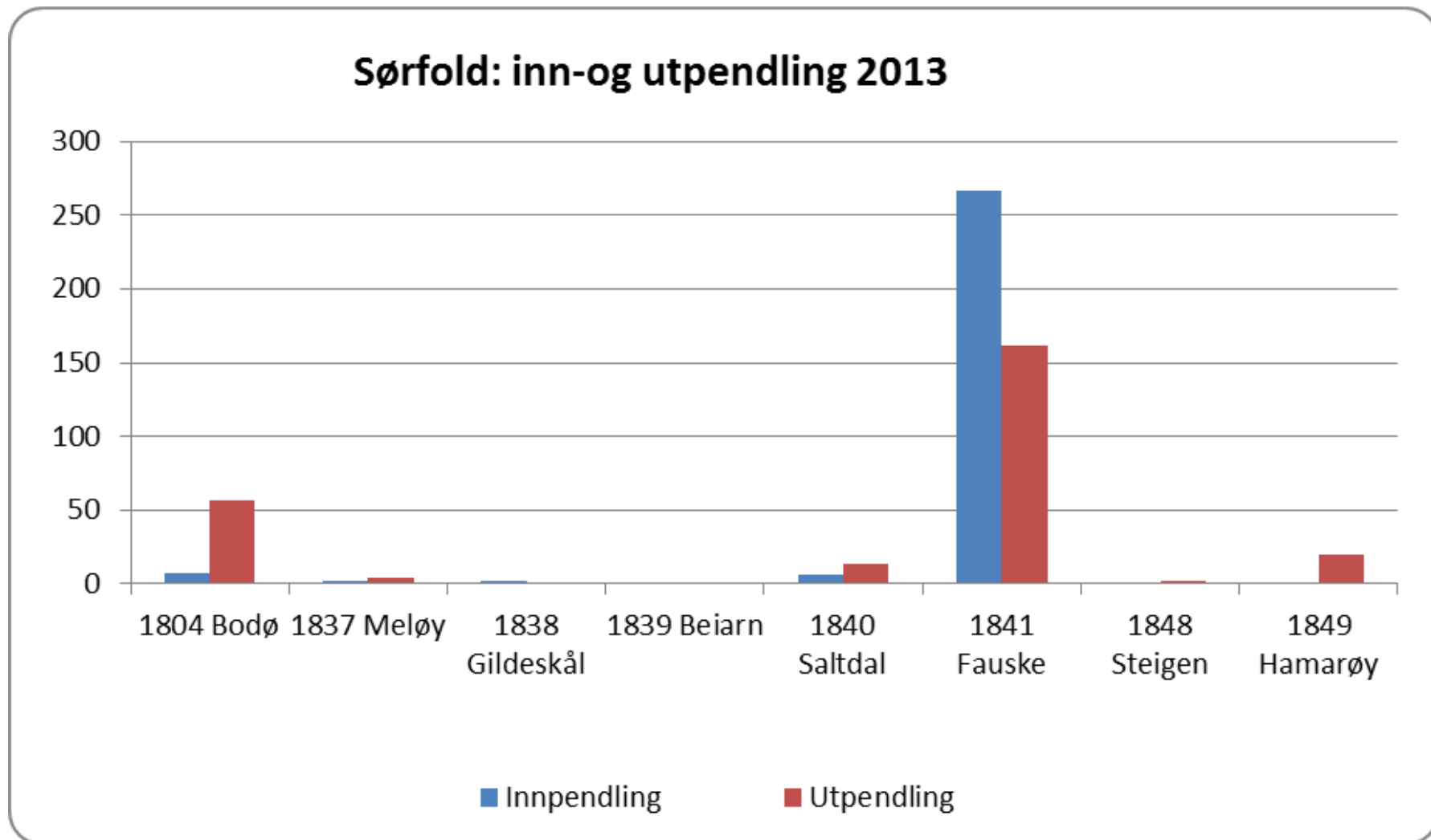

Inn- og utpendling per kommune

Hamarøy: inn-og utpendling 2013

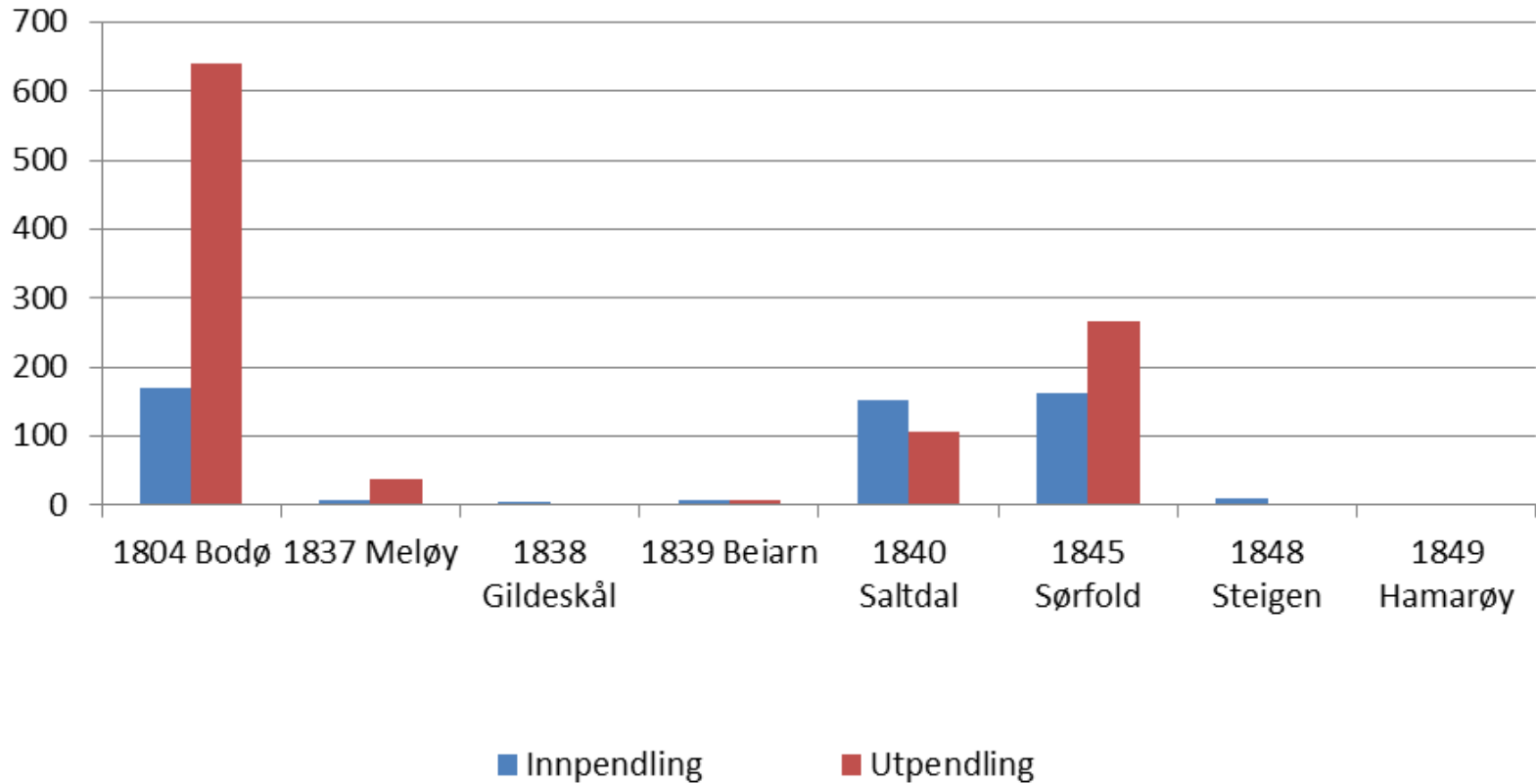

Inn- og utpendling per kommune

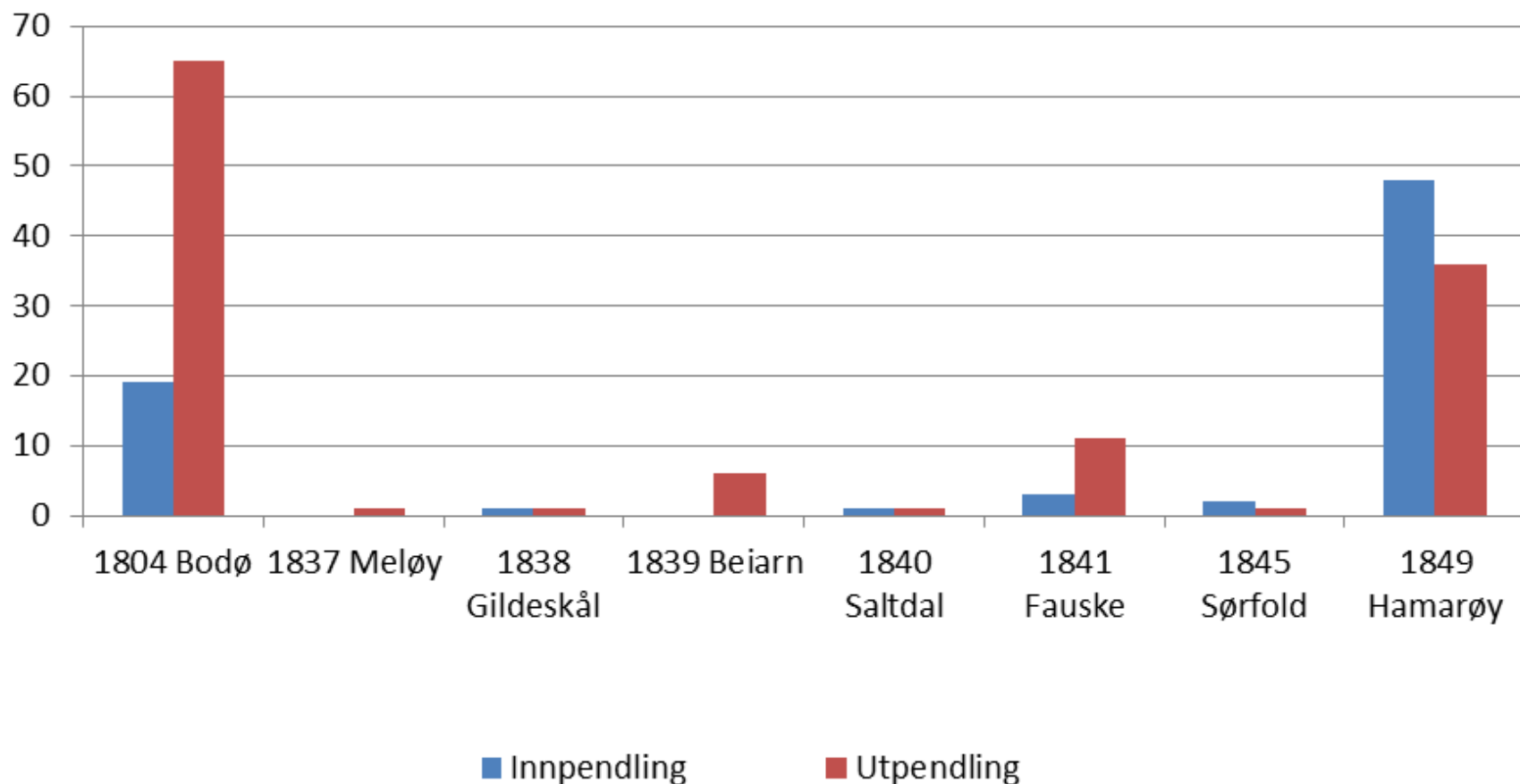
Inn- og utpendling per kommune

Fauske: inn-og utpendling 2013

Inn- og utpendling per kommune

Steigen: inn-og utpendling 2013

Inn- og utpendling per kommune

Gildeskål: inn-og utpendling 2013

